Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 25. júla 2018 *

„Odvolanie – Colná únia – Nariadenie (EHS) č. 2913/92 – Článok 239 – Odpustenie dovozného cla – Dovoz ľanového textilu z Lotyšska v rokoch 1999 až 2002 – Osobitná situácia – Povinnosť dohľadu a kontroly – Údajná korupcia colných orgánov – Nepravé sprievodné osvedčenie – Vzájomná dôvera“

Vo veci C-574/17 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie podané 28. septembra 2017,

Európska komisia, v zastúpení: A. Caeiros a B.-R. Killmann, splnomocnení zástupcovia,

odvolateľka,

ďalší účastník konania:

Combaro SA, so sídlom v Lausanne (Švajčiarsko), v zastúpení: D. Ehle, Rechtsanwalt,

žalobkyňa v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory L. Bay Larsen (spravodajca), sudcovia J. Malenovský, M. Safjan, D. Šváby a M. Vilaras,

generálna advokátka: E. Sharpston,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: nemčina.

Rozsudok

1 Európska komisia sa svojím odvolaním domáha zrušenia rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie z 19. júla 2017, Combaro/Komisia (T-752/14, ďalej len „napadnutý rozsudok“, EU:T:2017:529), ktorým Všeobecný súd zrušil rozhodnutie Komisie C(2014) 4908 final zo 16. júla 2014, ktorým sa konštatovalo, že odpustenie dovozného cla nie je v konkrétnom prípade odôvodnené (REM 05/2013) (ďalej len „sporné rozhodnutie“).

Právny rámec

Dohoda o pridružení

2 Článok 34 Európskej dohody o pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Lotyšskou republikou na strane druhej (Ú. v. ES L 26, 1998, s. 3, ďalej len „dohoda o pridružení“) znel takto:

„Protokol č. 3 [o definícii pojmu ‚pôvodné výrobky‘ a metódach administratívnej spolupráce] stanovuje pravidlá pôvodu pre uplatňovanie colných preferencií ustanovených v tejto dohode, ako aj metódy administratívnej spolupráce.“

3 Články 16 a 17 protokolu č. 3 o definícii pojmu „pôvodné výrobky“ a metódach administratívnej spolupráce, zmeneného rozhodnutím Asociačnej rady medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Lotyšskou republikou na strane druhej č. 4/98 z 2. decembra 1998 o prijatí zmien protokolu č. 3 európskej dohody, ktoré boli zahrnuté do rozhodnutia zmiešaného výboru č. 1/97 prijatého na základe dohody o voľnom obchode a obchodných záležitostiach medzi Európskym spoločenstvom, Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a Európskym spoločenstvom uhlia a ocele na strane jednej a Lotyšskou republikou na strane druhej [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 6, 1999, s. 10, ďalej len „protokol č. 3“), spresňovali, že na výrobky s pôvodom v Lotyšsku sa vzťahujú ustanovenia dohody o pridružení na základe predloženia sprievodného osvedčenia EUR.1 vydaného colnými orgánmi krajiny vývozu.

4 Článok 31 ods. 2 tohto protokolu stanovoval:

„Aby sa zabezpečilo správne uplatňovanie tohto protokolu, Spoločenstvo a Lotyšsko si budú vzájomne prostredníctvom oprávnených colných správ pomáhať pri overovaní pravosti osvedčení EUR.1…“ [*neoficiálny preklad*]

5 Článok 32 uvedeného protokolu s názvom „Kontrola dôkazu o pôvode“ [*neoficiálny preklad*] vo svojich odsekoch 1, 3 a 5 stanovoval:

„1. Následná kontrola dôkazov o pôvode sa vykonáva náhodne alebo zakaždým, keď majú colné orgány štátu dovozu dôvodné pochybnosti o pravosti dokumentov, originálnosti predmetných výrobkov alebo splnení ostatných podmienok stanovených týmto protokolom.

…

3. Kontrolu vykonávajú colné orgány krajiny vývozu. Na tento účel majú právo požiadať o akékoľvek dôkazy a vykonať akékoľvek kontroly účtov vývozcu alebo akúkoľvek inú kontrolu, ktorú považujú za vhodnú.

…

5. Colné orgány, ktoré si vyžiadali kontrolu, sú informované o jej výsledkoch bezodkladne. Z výsledkov musí byť jasné, či sú dokumenty pravé a či možno predmetné výrobky považovať za výrobky, ktoré majú pôvod v… Lotyšsku… a ktoré spĺňajú ostatné podmienky stanovené týmto protokolom.“ [*neoficiálny preklad*]

Colný kódex

6 Článok 239 ods. 1 nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 302, 1992, s. 1; Mim. vyd. 02/004, s. 307, ďalej len „colný kódex“), stanovuje:

„Dovozné clo… môže byť vrátené alebo odpustené… v… prípadoch:

…

– ak vyplýva z okolností, ktoré nie je možné považovať za podvodné konanie alebo hrubú nedbanlivosť dotknutej osoby. Prípady, kedy je možné toto ustanovenie uplatniť, a postupy na ich uplatnenie sa stanovia v súlade s postupom výboru. …“

Vykonávacie nariadenie

7 Článok 899 ods. 2 nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93 z 2. júla 1993, ktorým sa vykonáva nariadenie č. 2913/92 (Ú. v. ES L 253, 1993, s. 1; Mim. vyd. 02/006, s. 3), zmenené nariadením Komisie (ES) č. 1335/2003 z 25. júla 2003 (Ú. v. ES L 187, 2003, s. 16; Mim. vyd. 02/013, s. 463) (ďalej len „vykonávacie nariadenie“), stanovuje:

„V ostatných prípadoch, až na tie, kedy musí byť spis predložený Komisii podľa článku 905, colný orgán prijímajúci rozhodnutia môže sám rozhodnúť o vrátení alebo odpustení dovozného cla… v mimoriadnej situácii vyplývajúcej z okolností, kedy nie je možné pripísať dotknutej osobe žiadny podvod a ani zrejmú nedbanlivosť.

…“

8 Článok 905 ods. 1 vykonávacieho nariadenia stanovuje:

„Ak je žiadosť o vrátenie alebo odpustenie predložená podľa článku 239 ods. 2 [colného] kódexu podporená dôkazom, ktorý by mohol vytvárať osobitnú situáciu vyplývajúcu z okolností, za ktorých nie je možné pripísať dotknutej osobe žiaden podvodný úmysel a ani zrejmú nedbanlivosť, členský štát, ku ktorému colný orgán prijímajúci rozhodnutia patrí, postúpi prípad Komisii s cieľom jeho vyriešenia v súlade s postupom uvedeným v článkoch 906 až 909, ak:

– orgán dospeje k záveru, že osobitná situácia je dôsledkom neplnenia si svojich povinností zo strany Komisie…“

Okolnosti predchádzajúce sporu

9 Okolnosti predchádzajúce sporu sú opísané v bodoch 1 až 28 napadnutého rozsudku.

10 Predmetom sporného rozhodnutia je dovozné clo z ľanového textilu, ktorý bol dovezený do Európskej únie cez Nemecko medzi 10. decembrom 1999 a 10. júnom 2002 spoločnosťou Combaro SA, pri ktorom nebol preukázaný lotyšský preferenčný pôvod.

11 Textilné výrobky lotyšského preferenčného pôvodu boli počas tohto obdobia oslobodené od obmedzení dovozu podľa dohody o pridružení. Na tieto textilné výrobky sa vzťahovalo toto oslobodenie iba vtedy, keď dovozca preukázal ich originálnosť sprievodným osvedčením EUR.1 vydaným lotyšskými colnými orgánmi pri vývoze.

12 V prejednávanej veci sa na Combaro vzťahovalo oslobodenie od dovozného cla na základe dohody o pridružení, ktoré priznali nemecké colné orgány po predložení 51 sprievodných osvedčení (ďalej len „sporné osvedčenia“).

13 V nadväznosti na oznámenie dánskej colnej správy vykonal Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) v Lotyšsku vyšetrovanie. S ohľadom na správu OLAF-u zaslala Komisia 11. septembra 2002 členským štátom oznámenie v rámci vzájomnej pomoci, v ktorom si vyžiadala kontrolu všetkých dovozov ľanového textilu z Lotyšska.

14 Nemecké colné orgány teda požiadali lotyšské colné orgány o následnú kontrolu sporných osvedčení. Lotyšské colné orgány odpovedali na žiadosti nemeckých colných orgánov listami zo 7. apríla, 2. mája a 7. mája 2003 (spolu ďalej len „listy z roku 2003“) v takomto znení:

„[Sporné] osvedčenia neboli zapísané do colnej evidencie. Neboli vydané lotyšskými colnými orgánmi, v dôsledku čoho sa musia považovať za neplatné.“

15 Nemecké colné orgány rozhodnutím z 3. júla 2003 rozhodli začať konanie o dodatočnom výbere príslušného dovozného cla zodpovedajúceho uvedeným osvedčeniam.

16 Medzičasom boli na podnet OLAF-u, pokiaľ ide o sprievodné osvedčenia predložené pri dovozoch do Dánska, vykonané znalecké posudky. Z týchto znaleckých posudkov na jednej strane vyplynulo, že odtlačky pečiatok umiestnené na týchto osvedčeniach sú pravdepodobne pravé, a na druhej strane, že podpis uvedený na týchto osvedčeniach je s mierne prevažujúcou pravdepodobnosťou podpisom úradníka lotyšských colných orgánov.

17 V nadväznosti na rozhodnutie Finanzgericht München (Finančný súd Mníchov, Nemecko) požiadalo Bundesministerium der Finanzen (Spolkové ministerstvo financií, Nemecko) Combaro o stanovisko a 3. septembra 2013 predložilo Komisii žiadosť o odpustenie dovozného cla na základe článku 239 colného kódexu. Komisia následne začala konanie REM 05/2013.

18 Dňa 16. júla 2014 prijala Komisia sporné rozhodnutie.

19 V odôvodnení 32 tohto rozhodnutia Komisia zastávala názor, že neexistuje osobitná situácia v zmysle článku 239 colného kódexu, ktorá by vyplývala z porušenia povinností lotyšských colných orgánov, keďže nemôže konštatovať, že tieto orgány sa zúčastnili na vydaní sporných osvedčení.

20 Komisia tiež skúmala otázku, či sa sama nedopustila porušenia povinností v rámci dohľadu nad riadnym uplatňovaním dohody o pridružení. V odôvodneniach 36 až 41 sporného rozhodnutia dospela k záveru, že jej správanie nevyvolalo osobitnú situáciu.

21 Vzhľadom na to, že Komisia v odôvodnení 45 tohto rozhodnutia konštatovala, že odpustenie dovozného cla nie je odôvodnené, pretože nenastala osobitná situácia v zmysle článku 239 colného kódexu, v odôvodneniach 48 až 52 uvedeného rozhodnutia dodala, že Combaro nepreukázala vynaloženie požadovanej starostlivosti.

Konanie pred Všeobecným súdom a napadnutý rozsudok

22 Podaním doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 12. novembra 2014 podala Combaro žalobu, ktorou sa domáhala zrušenia sporného rozhodnutia. Na podporu svojej žaloby Combaro uviedla jediný žalobný dôvod založený na porušení článku 239 colného kódexu.

23 Napadnutým rozsudkom Všeobecný súd zrušil sporné rozhodnutie a rozhodol, že Komisia znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania, ktoré vynaložila Combaro.

Návrhy účastníkov konania

24 Komisia vo svojom odvolaní navrhuje, aby Súdny dvor:

– zrušil napadnutý rozsudok,

– zamietol žalobu, ktorú na prvom stupni podala Combaro, a

– uložil spoločnosti Combaro povinnosť nahradiť trovy odvolacieho a prvostupňového konania.

25 Combaro navrhuje, aby Súdny dvor odvolanie zamietol a Komisii uložil povinnosť nahradiť trovy konania.

O odvolaní

26 Na podporu svojho odvolania Komisia uvádza štyri odvolacie dôvody.

27 V tomto prípade je potrebné spoločne preskúmať prvý a druhý odvolací dôvod, ktoré sú založené na nesprávnej právnej kvalifikácii skutkových okolností a skreslení dôkazov, pokiaľ ide o existenciu osobitnej situácie.

Argumentácia účastníkov konania

28 Svojím prvým odvolacím dôvodom Komisia tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávnej právnej kvalifikácie skutkových okolností, pokiaľ ide o existenciu osobitnej situácie v zmysle článku 239 colného kódexu, keď zastával názor, že Komisia nemala dostatočné informácie a že si nesplnila svoje povinnosti dohľadu v rámci dohody o pridružení.

29 Po prvé Všeobecný súd vôbec nezohľadnil opatrenia, ktoré už Komisia prijala s cieľom získať informácie týkajúce sa obchodovania s ľanovým textilom medzi Úniou a Lotyšskom, ktoré sa vzťahujú aj na situáciu spoločnosti Combaro.

30 Po druhé Všeobecný súd uviedol nesprávne posúdenia, pokiaľ ide o opatrenia, ktoré mala Komisia prijať.

31 V tomto ohľade Komisia najmä tvrdí, že Všeobecný súd nesprávne vytýkal Komisii zničenie odtlačkov pečiatok lotyšskými colnými orgánmi, zatiaľ čo sám uviedol, že neexistuje povinnosť uchovávať použité pečiatky.

32 Navyše tvrdí, že vzhľadom na opakované potvrdenie týchto orgánov, pokiaľ ide o nepravosť sporných osvedčení, je tvrdenie Všeobecného súdu, podľa ktorého mala Komisia požadovať od uvedených orgánov skutočné preskúmanie týchto osvedčení, postihnuté rôznymi nesprávnymi posúdeniami.

33 Tieto orgány totiž v rokoch 2003 a 2007 preskúmali sporné osvedčenia a dvakrát vydali rovnaké vyhlásenia. Všeobecný súd teda nemôže oprávnene vychádzať zo skutočnosti, že osoba, ktorá podpísala listy z roku 2003, bola odsúdená v trestnom konaní, keďže odpoveď uvedená v liste z 26. júna 2007 (ďalej len „odpoveď z roku 2007“) je v každom prípade podpísaná iným úradníkom, a teda je v celom rozsahu zákonná.

34 V tomto kontexte Všeobecný súd opomenul skutočnosť, že Komisia je v súlade s judikatúrou Súdneho dvora viazaná následnou kontrolou vykonanou lotyšskými colnými orgánmi. Naopak, Komisii dokonca vytýkal, že sa tejto viazanosti nezbavila, a teda sa nesprávne domnieval, že mala zisťovať dodatočné informácie.

35 V rámci svojho druhého odvolacieho dôvodu Komisia najskôr tvrdí, že Všeobecný súd skreslil dôkazy, keď uviedol, že zástupca riaditeľa lotyšských colných orgánov, ktorý podpísal sporné osvedčenia a listy v rámci následnej kontroly, bol odsúdený za protiprávne konania v rámci výkonu svojej funkcie. Z jednoduchého porovnania jednotlivých dôkazov v spise pritom vyplýva, že sporné osvedčenia neboli podpísané touto osobou.

36 Napadnutý rozsudok je ďalej postihnutý ďalším skreslením dôkazov v rozsahu, v akom sa ním konštatuje, že lotyšské colné orgány neboli schopné poskytnúť originálne odtlačky pečiatok príslušných colných úradov.

37 Tieto dve skreslenia sú napokon rozhodujúce, keďže pri ich neexistencii by Všeobecný súd musel dospieť k záveru, že nebolo potrebné, aby Komisia prijala dodatočné opatrenia.

38 Combaro navrhuje zamietnutie prvého a druhého odvolacieho dôvodu.

39 V tomto ohľade tvrdí, že opatrenia prijaté Komisiou predstavujú všeobecné opatrenia, ktoré boli v prejednávanej veci nedostatočné.

40 Pokiaľ ide o dodatočné opatrenia, ktoré sa vyžadovali od Komisie, mali sa skutočne prijať. Konkrétne boli nevyhnutné skutočné overenia sporných osvedčení, keďže z dôvodu skutočností uvádzaných Všeobecným súdom zanikol základ pre vzájomnú dôveru. Orgány krajiny, v súvislosti s ktorými existuje podozrenie z korupcie, sa nemôžu dovolávať takejto dôvery. V tomto kontexte Komisia preceňuje váhu, akú Všeobecný súd priznal totožnosti osoby, ktorá podpísala listy z roku 2003. Predstavujú totiž len jeden z nepriamych dôkazov.

41 Ani odpoveď z roku 2007 nemá taký význam, aký jej pripisuje Komisia, keďže nemôže slúžiť na riadne potvrdenie dôveryhodnosti listov z roku 2003 a nezakladá sa na skutočnom preskúmaní údajov týkajúcich sa veci.

42 Navyše platí, že zatiaľ čo Combaro pripúšťa, že zástupca riaditeľa lotyšských colných orgánov nepodpísal sporné osvedčenia, ale len listy z roku 2003, zároveň tvrdí, že osoba, ktorá podpísala tieto osvedčenia, je neznáma a pracovala pod vedením tohto zástupcu riaditeľa. Navyše kópie sporných osvedčení boli pripojené k listom z roku 2003, čo znamená, že tieto osvedčenia a tieto listy sa musia považovať za jeden celok.

43 Nemožno uznať ani druhé skreslenie uvádzané Komisiou.

Posúdenie Súdnym dvorom

44 Na úvod je potrebné pripomenúť, že článok 239 colného kódexu predstavuje v spojení s článkom 905 vykonávacieho nariadenia všeobecné ustanovenie o spravodlivom zaobchádzaní, ktoré má pokryť mimoriadnu situáciu, v ktorej sa nachádza deklarant v porovnaní s inými subjektmi vykonávajúcimi tú

istú činnosť (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 17. februára 2011, Bolton Alimentari, C-494/09, EU:C:2011:87, bod 54, a z 22. marca 2012, Portugalsko/Transnáutica, C-506/09 P, EU:C:2012:156, bod 65).

45 Toto všeobecné ustanovenie o spravodlivom zaobchádzaní znamená odpustenie dovozného cla, ak sú splnené dve podmienky, a to existencia osobitnej situácie a neexistencia hrubej nedbanlivosti a podvodu na strane zdaniteľnej osoby (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. júla 2008, C.A.S./Komisia, C-204/07 P, EU:C:2008:446, bod 86).

46 V napadnutom rozsudku dospel Všeobecný súd po preskúmaní prvej časti jediného žalobného dôvodu predloženého spoločnosťou Combaro k záveru, že Komisia sa v spornom rozhodnutí nesprávne domnievala, že táto spoločnosť sa nenachádzala v osobitnej situácii v zmysle článku 239 colného kódexu.

47 Z bodov 90 a 91 tohto rozsudku vyplýva, že tento záver vychádza z posúdenia, podľa ktorého sa na jednej strane Komisia nesprávne domnievala, že má k dispozícii dostatok informácií, ktoré jej umožňujú posúdiť situáciu, a na druhej strane táto inštitúcia opomenula prijať konkrétne opatrenia, ktoré jej prináleží prijať z titulu jej poslania vykonávať dohľad a kontrolu nad správnym uplatňovaním dohody o pridružení.

48 Všeobecný súd tak predovšetkým v bodoch 77 a 85 uvedeného rozsudku dospel k záveru, že Komisia mala lepšie objasniť skutkový stav prejednávanej veci, a že keby táto inštitúcia plne využila svoje právomoci, pravosť alebo nepravosť sporných osvedčení, mohla byť zistená s väčšou istotou.

49 V tomto ohľade Všeobecný súd v bodoch 87 a 88 toho istého rozsudku rozhodol, že Komisia sa nemohla oprávnene uspokojiť s odpoveďami poskytnutými lotyšskými colnými orgánmi v rámci následnej kontroly na to, aby rozhodla o situácii spoločnosti Combaro, a že napriek týmto odpovediam mala využiť svoje právomoci.

50 Je potrebné uviesť, ako to zdôrazňuje Komisia, že z ustálenej judikatúry Súdneho dvora uvedenej v bode 86 napadnutého rozsudku vyplýva, že systém administratívnej spolupráce stanovený v protokole upravujúcom v rámci prílohy k dohode medzi Úniou a treťou krajinou pravidlá týkajúce sa pôvodu výrobkov je založený na vzájomnej dôvere medzi orgánmi členských štátov dovozu a orgánmi krajiny vývozu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 15. decembra 2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, bod 28, a z 24. októbra 2013, Sandler, C-175/12, EU:C:2013:681, bod 49).

51 Súdny dvor z toho vyvodil, že pokiaľ ide konkrétnejšie o následnú kontrolu osvedčení EUR.1 vydávaných krajinou vývozu, závery a posúdenia oprávnene vykonané orgánmi krajiny vývozu sú v zásade záväzné pre orgány členského štátu dovozu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 25. februára 2010, Brita, C-386/08, EU:C:2010:91, body 62 a 63, ako aj z 15. decembra 2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, bod 29).

52 Tieto zásady sú v plnej miere relevantné, pokiaľ ide o uplatňovanie dohody o pridružení, keďže z článkov 17 a 32 protokolu č. 3 vyplýva, že orgánom krajiny vývozu prináleží vystaviť osvedčenia EUR.1, na tento účel kontrolovať pôvod dotknutých tovarov a prípadne zaujať stanovisko k pravosti takýchto osvedčení.

53 Uvedené zásady sa navyše musia *mutatis mutandis* premietnuť do vzťahov medzi Komisiou a colnými orgánmi krajiny vývozu, pokiaľ táto inštitúcia rozhoduje o pravosti sprievodných osvedčení s cieľom posúdiť existenciu osobitnej situácie v zmysle článku 239 colného kódexu.

54 V tomto špecifickom prípade má totiž Komisia s cieľom rozhodnúť o vrátení alebo odpustení dovozného cla preskúmať, a to namiesto colných orgánov členského štátu dovozu, podmienky pre dovoz určitého tovaru a uplatňovanie relevantných colných pravidiel, osobitne tých, ktoré sa týkajú pravosti sprievodných osvedčení (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. júla 2008, C.A.S./Komisia, C-204/07 P, EU:C:2008:446, bod 90).

55 V tomto kontexte z hlavných dôvodov, ktoré sú v judikatúre Súdneho dvora uvedené ako dôvody odôvodňujúce mechanizmus administratívnej spolupráce založený na dôvere vo výsledky následných kontrol vykonaných orgánmi krajiny vývozu, teda zo skutočnosti, že orgány krajiny vývozu majú najlepšie predpoklady vykonávať túto kontrolu, z okolnosti, že takýto systém má výhodu, že vedie k určitým a jednotným výsledkom, a z nevyhnutnosti zabezpečiť vzájomné uznávanie rozhodnutí prijatých orgánmi Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 12. júla 1984, Les Rapides Savoyards a i., 218/83, EU:C:1984:275, body 26 a 27, ako aj zo 17. júla 1997, Pascoal & Filhos, C-97/95, EU:C:1997:370, bod 32), vyplýva, že závery, ku ktorým dospeli orgány krajiny vývozu, sú v zásade pre Komisiu záväzné v prípade, že táto inštitúcia posudzuje existenciu osobitnej situácie v zmysle článku 239 colného kódexu.

56 Vzhľadom na uvedené je Komisia oprávnená tvrdiť, že na účely rozhodnutia o pravosti sporných osvedčení bola v zásade povinná vychádzať zo záverov a posúdení oprávnene vykonaných lotyšskými colnými orgánmi v rámci následnej kontroly upravenej v dohode o pridružení.

57 Je pravda, že dôvera v tieto orgány neznamená, že Komisia nemôže v žiadnom prípade vykonať vyšetrovanie s cieľom posúdiť pravosť takýchto osvedčení.

58 V tejto súvislosti v rozsudku z 25. júla 2008, C.A.S./Komisia (C-204/07 P, EU:C:2008:446), na ktorý sa Všeobecný súd odvolával v bodoch 70 až 74 napadnutého rozsudku, Súdny dvor rozhodol, že Komisia mala prijať konkrétne opatrenia na overenie pravosti sprievodných osvedčení a že opomenutie v tejto súvislosti môže predstavovať osobitnú situáciu.

59 Vo veci, v ktorej bol vydaný tento rozsudok, však bola povinnosť viesť podrobné vyšetrovania týkajúce sa takýchto osvedčení v rámci všeobecného poslania vykonávať dohľad a kontrolu nad uplatňovaním dohody o pridružení, ktoré prislúcha Komisii, odôvodnená veľmi špecifickými okolnosťami, a to že posúdenia týkajúce sa týchto osvedčení colné orgány krajiny vývozu formulovali tak, že obsahovali pochybnosti a rozpory (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. júla 2008, C.A.S./Komisia, C-204/07 P, EU:C:2008:446, bod 111).

60 Za týchto podmienok a napriek dôvere, ktorá sa má v zásade zachovávať vo vzťahu k týmto orgánom, nemohla Komisia v uvedenej veci rozhodnúť o žiadosti, ktorá jej bola predložená, len na základe odpovedí poskytnutých týmito orgánmi.

61 Naproti tomu v prejednávanej veci napadnutý rozsudok neobsahuje nijakú skutočnosť, na základe ktorej by Všeobecný súd konštatoval, že odpovede poskytnuté lotyšskými colnými orgánmi vyvolávali pochybnosti alebo boli rozporuplné. Z bodu 87 napadnutého rozsudku naopak vyplýva, že Všeobecný súd zastával názor, že Komisii prináležalo, aby sa odchýlila od záverov, ku ktorým dospeli tieto orgány.

62 Pri odôvodnení tohto riešenia Všeobecný súd vychádzal zo stručnosti konštatovaní uvedených orgánov a skutočnosti, že potvrdenie zistení v priebehu roka 2007 nevychádzalo zo skutočného preskúmania spisu, ale aj zo súboru skutkových okolností, ktoré boli uvedené ako nepriame dôkazy o možnom zapojení sa samotných orgánov do vydávania sporných osvedčení.

63 Konkrétnejšie, v bode 75 napadnutého rozsudku uviedol Všeobecný súd tieto konštatovania:

– v dôsledku vyšetrovania OLAF-u týkajúceho sa dovozu ľanového textilu do Dánska bola začatá následná kontrola sporných osvedčení,

– správa OLAF-u poukazuje na veľmi krátku dobu prepravy ľanového textilu do lotyšského colného skladu s cieľom zatajiť pôvod dotknutého tovaru,

– znalecké posudky týkajúce sa odtlačkov pečiatok a podpisov nachádzajúcich sa na osvedčeniach použitých pre dovozy do Dánska po správe OLAF-u preukazujú, že pravdepodobne išlo o pravé odtlačky pečiatok a pravé podpisy,

– odtlačky pečiatok nachádzajúce sa na sporných osvedčeniach vykazujú veľkú podobnosť s pravými odtlačkami pečiatok lotyšských colných orgánov,

– zástupca riaditeľa lotyšských colných orgánov, pán R., ktorý podpísal sporné osvedčenia a listy v rámci následnej kontroly, bol odsúdený za protiprávne konania v rámci výkonu svojej funkcie,

– lotyšské colné orgány neboli schopné poskytnúť originálne odtlačky pečiatok používaných dotknutými colnými úradmi, teda colnými úradmi v Jelgave (Lotyšsko) a v Bauske (Lotyšsko),

– správy Komisie poukazujú na korupčné prostredie najmä v rámci lotyšských colných orgánov,

– dovozy ľanového textilu z Lotyšska sa zvýšili a prekročili výrobné kapacity tejto krajiny.

64 Bez toho, aby bolo potrebné určiť, či určité okolnosti môžu odôvodňovať, aby sa Komisia odchýlila od posúdení, ktoré jednoznačne formulovali colné orgány krajiny vývozu, je potrebné konštatovať, že úvahy Všeobecného súdu nie sú v žiadnom prípade spôsobilé odôvodniť záver, ku ktorému dospel, a teda odôvodniť odmietnutie tvrdenia Komisie, podľa ktorého musela nevyhnutne vychádzať z výsledkov následnej kontroly sporných osvedčení uskutočnenej lotyšskými colnými orgánmi.

65 Po prvé je teda potrebné zdôrazniť, že konštatovanie Všeobecného súdu, podľa ktorého lotyšské colné orgány neboli schopné poskytnúť originálne odtlačky pečiatok colných úradov v Jelgave a Bauske, nemôže narušiť dôveru, ktorá musí byť prejavená vo vzťahu k týmto orgánom.

66 Ako totiž tvrdí Komisia vo svojom odvolaní, aj keď Lotyšská republika včas poskytla vzory odtlačkov pečiatok používaných v jej colných úradoch, žiadne ustanovenie dohody o pridružení neukladá lotyšským colným orgánom, aby následne uchovávali odtlačky pravých pečiatok, čo navyše Všeobecný súd zdôraznil v bode 80 napadnutého rozsudku, alebo uchovávali pečiatky umožňujúce vytvoriť tieto odtlačky, keď sa už nepoužívajú.

67 Po druhé okolnosť, že zástupca riaditeľa lotyšských colných orgánov bol odsúdený za protiprávne konania v rámci výkonu svojej funkcie a že správy Komisie poukazujú na korupčné prostredie v rámci týchto orgánov, nie je v prejednávanej veci rozhodujúca.

68 Na jednej strane Komisia správne uvádza, že z jednoduchého porovnania listov z roku 2003 a sporných osvedčení, ktoré všetky figurujú v prílohe B-4 vyjadrenia k žalobe, ktoré Komisia predložila v prvostupňovom konaní, jasne vyplýva, že podpisy na týchto jednotlivých dokumentoch sa do veľkej miery odlišujú, s čím navyše Combaro súhlasí.

69 Všeobecný súd teda skreslil dôkazy, ktoré mu boli predložené, keď zastával názor, že pána R. bolo možné považovať za osobu, ktorá podpísala tieto listy a aj tieto osvedčenia.

70 Na druhej strane aj keby odsúdenie osoby, ktorá podpísala uvedené listy, a všeobecné prostredie korupcie, na ktoré poukázali správy Komisie počas obdobia, keď došlo k sporným dovozom, teda od roku 1999 do roku 2002, mohli byť relevantné pre posúdenie významu, ktorý sa má pripísať stanovisku prijatému v priebehu roka 2003 lotyšskými colnými orgánmi, je potrebné konštatovať, že tieto skutočnosti nemôžu byť v prejednávanej veci rozhodujúce.

71 Najmä z bodov 16 a 88 napadnutého rozsudku totiž vyplýva, že tieto orgány potvrdili, že sporné osvedčenia by sa mali považovať za neplatné, a to v odpovedi z roku 2007, ktorá nebola podpísaná pánom R. a ktorá bola zaslaná v čase, v súvislosti s ktorým sa netvrdí a *a fortiori* ani nie je preukázané, že uvedené orgány boli konfrontované s citeľným problémom korupcie, a v ktorom bola navyše Lotyšská republika už členom Únie.

72 Okolnosť, že listy z roku 2003 sa obmedzujú na stručné tvrdenia, a skutočnosť, že nie je preukázané, že potvrdenie vydané v priebehu roka 2007 vychádzalo z nových overení, nemôže zbaviť stanoviská prijaté týmito orgánmi ich významu, keďže dohoda o pridružení nestanovuje v tomto ohľade žiadnu osobitnú formálnu náležitosť a z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že colné orgány Únie sú viazané výsledkami následnej kontroly, aj keď sú oznámené bez akéhokoľvek odôvodnenia alebo vo forme podpisu na zápisnici vypracovanej OLAF-om na záver vyšetrovania (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 17. júla 1997, Pascoal & Filhos, C-97/95, EU:C:1997:370, body 30 až 33, ako aj z 15. decembra 2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, bod 40).

73 V tomto kontexte Komisia oprávnene tvrdí, že ostatné nepriame dôkazy uvedené v bode 75 napadnutého rozsudku nie sú dostatočné na to, aby odôvodňovali záver, ku ktorému Všeobecný súd dospel v bode 87 tohto rozsudku, a to, že Komisii prislúchalo, aby využila svoje právomoci napriek odpovediam lotyšských colných orgánov.

74 Okolnosť, že následná kontrola sporných osvedčení sa začala v nadväznosti na vyšetrovanie OLAF-om zamerané na iné sprievodné osvedčenia predložené pri dovozoch do iného členského štátu, ktoré viedlo k vzniku podozrenia zo zapojenia niektorých zamestnancov lotyšských colných orgánov do podvodných operácií, a to tak z dôvodu spôsobov, akým sa tieto operácie uskutočnili, ako aj z dôvodu charakteristík týchto osvedčení, nemôže mať za následok to, že by boli overovania takýchto osvedčení vykonané týmito orgánmi vo všeobecnosti zbavené akéhokoľvek významu v dôsledku úplného odmietnutia mechanizmu administratívnej spolupráce stanoveného v protokole č. 3.

75 Podobne, aj keď zvýšenie dovozu ľanového textilu z Lotyšska nad rámec výrobnej kapacity tejto krajiny mohlo preukazovať existenciu určitých podvodných operácií, neumožňuje preukázať ani priame a všeobecné zapojenie lotyšských colných orgánov do týchto operácií, ani *a fortiori* ich zapojenie do vydávania sporných osvedčení.

76 Navyše dôveru v colné orgány krajiny vývozu nemožno spochybniť na základe posúdenia jedného aspektu sporných osvedčení, ako sú pečiatky na nich, pretože by sa tým Komisii ukladala povinnosť systematicky nahrádzať kontrolu vykonávanú týmito orgánmi svojou kontrolou, pokiaľ ide o pravosť sprievodných osvedčení, a neprihliadať tak na zásady pripomenuté v bodoch 50 až 56 tohto rozsudku.

77 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávnej právnej kvalifikácie skutkových okolností, pokiaľ ide o existenciu osobitnej situácie v zmysle článku 239 colného kódexu, keď zastával názor, že z dôvodov uvedených v bode 62 tohto rozsudku Komisia nemohla vychádzať z jasných odpovedí poskytnutých lotyšskými colnými orgánmi na účely posúdenia pravosti sporných osvedčení a že táto inštitúcia naopak mala napriek týmto odpovediam na tento účel využiť svoje právomoci.

78 Všeobecný súd preto nemohol oprávnene v bodoch 90 a 91 napadnutého rozsudku konštatovať, že Komisia sa nesprávne domnievala, že má k dispozícii dostatok informácií, ktoré jej umožňujú posúdiť situáciu, a že táto inštitúcia opomenula prijať konkrétne opatrenia, ktoré jej prináleží prijať z titulu jej poslania vykonávať dohľad a kontrolu nad správnym uplatňovaním dohody o pridružení. Z toho vyplýva, že závery, ktoré z toho vyvodil Všeobecný súd, pokiaľ ide o dôvodnosť prvej časti jediného žalobného dôvodu predloženého v prvostupňovom konaní spoločnosťou Combaro, ktoré tvoria nevyhnutnú oporu výroku napadnutého rozsudku, je potrebné zrušiť.

79 Keďže sa teda musí vyhovieť prvému a druhému odvolaciemu dôvodu, je potrebné zrušiť napadnutý rozsudok bez toho, aby bolo potrebné preskúmať ostatné odvolacie dôvody uvádzané Komisiou na podporu jej odvolania.

O spore v prvostupňovom konaní

80 Podľa článku 61 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej Únie môže Súdny dvor v prípade zrušenia rozhodnutia Všeobecného súdu sám vydať konečný rozsudok, ak to stav konania dovoľuje.

81 O takýto prípad ide aj v prejednávanej veci. Je preto potrebné preskúmať žalobu spoločnosti Combaro, ktorou sa navrhuje zrušenie sporného rozhodnutia.

82 Prvá časť jediného žalobného dôvodu tejto žaloby založená na porušení podmienky týkajúcej sa existencie osobitnej situácie v zmysle článku 239 colného kódexu je rozdelená na viacero tvrdení o rôznych prípadoch údajného nesplnenia povinnosti, ktoré možno pripísať lotyšským colným orgánom, Komisii a nemeckým colným orgánom.

83 Na úvod je potrebné konštatovať, že hoci sa Combaro na účely preukázania týchto jednotlivých prípadov nesplnenia povinností odvoláva na konštatovania, ktoré podľa nej uviedol vnútroštátny súd, z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že keď Komisia rozhoduje o konkrétnom prípade v rámci článku 239 colného kódexu, nemôže byť viazaná rozhodnutím, ktoré predtým vydal takýto súd (pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. novembra 2008, Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading, C-375/07, EU:C:2008:645, bod 69), *a fortiori* ak sa toto rozhodnutie týka len určenia, či colné orgány členského štátu dovozu musia predložiť prípad Komisii, aby rozhodla o prípadnom uplatnení tohto ustanovenia.

84 Zo znenia listov zo 7. apríla a 7. mája 2003, ktoré boli zaslané lotyšskými colnými orgánmi v rámci následnej kontroly sporných osvedčení, ako aj zo znenia odpovede z roku 2007, ktorou sa potvrdzujú výsledky tejto kontroly, vyplýva, že uvedené orgány konštantne tvrdili, a to bez pochybnosti a rozporu, že tieto osvedčenia nevydali, čo znamená, že samotné tieto orgány ich nepovažovali za pravé.

85 Tvrdenie spoločnosti Combaro, podľa ktorého výsledky tejto následnej kontroly sporných osvedčení treba odmietnuť, keďže vykazujú pochybnosti a rozpory porovnateľné s tými, ktoré sú uvedené v rozsudku z 25. júla 2008, C.A.S./Komisia (C-204/07 P, EU:C:2008:446), nemôže teda obstáť.

86 Navyše z bodov 50 až 77 tohto rozsudku vyplýva, že za týchto podmienok musia byť tvrdenia uvádzané spoločnosťou Combaro s cieľom preukázať, že Komisii prináležalo začať vyšetrovanie týkajúce sa pravosti týchto osvedčení napriek zisteniam lotyšských colných orgánov, a že v dôsledku toho, že tak neurobila, porušila svoje povinnosti, nevyhnutne odmietnuté. Z toho vyplýva, že Combaro nepreukázala, že Komisia nemohla oprávnene v spornom rozhodnutí zastávať názor, že uvedené osvedčenia nie sú pravé.

87 V dôsledku toho musí byť odmietnuté aj tvrdenie spoločnosti Combaro o údajných prípadoch nesplnenia povinností zo strany lotyšských colných orgánov, pretože vychádza z predpokladu, podľa ktorého z dôvodu korupcie svojich úradníkov a nedostatkov ich organizácie tieto orgány skutočne neoprávnene vydali sporné osvedčenia a následne bránili zisteniu ich pravosti.

88 Nemožno prijať ani tvrdenie spoločnosti Combaro založené na údajných nedostatkoch na strane nemeckých colných orgánov v rozsahu, v akom sa tieto nedostatky týkajú skutočnosti, že tieto orgány nesprávne a bez dostatočnej starostlivosti konštatovali nepravosť týchto osvedčení.

89 Napokon je potrebné v každom prípade odmietnuť ako neúčinné tvrdenia, ktorých cieľom je preukázať, že Komisia nesplnila svoje povinnosti, keď nebojovala dostatočne proti korupcii lotyšských colných orgánov a neuverejnila stanovisko na účely upozornenia dovozcov na existujúcu situáciu v Lotyšsku v tomto čase, keďže sa nevzťahujú na podmienky, za ktorých Combaro uskutočnila dovoz, o ktorý ide v spornom rozhodnutí. Uvedené tvrdenia by totiž mohli byť v tomto ohľade relevantné len vtedy, ak by bolo potrebné sa domnievať, že sporné osvedčenia skutočne vydali tieto orgány, čo konkrétne nebolo preukázané.

90 Z uvedeného vyplýva, že Combaro nepreukázala, že Komisia v spornom rozhodnutí dospela k nesprávnemu záveru, že existencia osobitnej situácie v zmysle článku 239 colného kódexu nebola preukázaná, a teda že prvá časť jediného žalobného dôvodu uvedená spoločnosťou Combaro v prvostupňovom konaní musí byť zamietnutá.

91 Keďže existencia osobitnej situácie je podmienkou *sine qua non* pre možnosť žiadať vrátenie alebo odpustenie dovozného cla, druhá časť jediného žalobného dôvodu spoločnosti Combaro založená na neexistencii hrubej nedbanlivosti na jej strane sa musí považovať za neúčinnú (pozri v tomto zmysle uznesenie z 10. júna 2010, Thomson Sales Europe/Komisia, C-498/09 P, neuverejnené, EU:C:2010:338, bod 97).

92 V dôsledku toho žaloba spoločnosti Combaro, ktorou sa navrhuje zrušenie sporného rozhodnutia, musí byť zamietnutá.

O trovách

93 Podľa článku 184 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora ak je odvolanie dôvodné a Súdny dvor sám rozhodne s konečnou platnosťou o veci, rozhodne aj o trovách konania.

94 Podľa článku 138 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku uplatniteľného na základe jeho článku 184 ods. 1 na konanie o odvolaní účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

95 Keďže Combaro nemala úspech a Komisia navrhla, aby jej bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania, je opodstatnené uložiť jej povinnosť nahradiť trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

1. **Rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie z 19. júla 2017, Combaro/Komisia (T-752/14, EU:T:2017:529), sa zrušuje.**

2. **Žaloba spoločnosti Combaro SA sa zamieta.**

3. **Combaro SA znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania, ktoré vynaložila Európska komisia.**

Podpisy